

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos žaliųjų obligacijų

(COM(2021) 391 final – 2021/0191 (COD))

(2022/C 152/17)

Pranešėjas **Philip VON BROCKDORFF**

Konsultavimasis	Taryba, 2021 8 12
	Europos Parlamentas, 2021 9 13
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 ir 304 straipsniai
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2021 11 23
Priimta plenarinėje sesijoje	2021 12 8
Plenarinė sesija Nr.	565
Balsavimo rezultatai	
(už / prieš / susilaikė)	123 / 1 / 4

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. „Savanorišku“ ES žaliųjų obligacijų standartu sukurama skaidrumu ir priežiūra grindžiama tvarka. Pagal tokią tvarką projektai, kurie atitinka ES tvarios veiklos taksonomiją, būtų laikomi tinkamais finansuoti, o emitentai turėtų pateikti papildomos informacijos emisijos metu ir vėliau, reguliariai teikdami ataskaitas apie pajamų panaudojimą ir projekto poveikį.

1.2. EESRK mano, kad ES žaliųjų obligacijų standartas taip pat gali duoti didelės ekonominės naudos tiek emitentams, tiek investuotojams. Tai įmanoma, nes pasiūlymu siekiama sukurti universalų, patikimą ir supaprastintą žaliųjų obligacijų išleidimo mechanizmą, kuo labiau sumažinant informacijos asimetriją ir kartu teikiant didelę naudą pagal šį standartą veikiančių emitentų reputacijai.

1.3. EESRK mano, kad tokios obligacijos, suderintos su ES taksonomijos reglamentu, taip pat tinka ekonominei veiklai, kuria remiamas perėjimas prie tvaresnės ir nuo iškastinio kuro nepriklausomos ekonomikos, finansuoti.

1.4. Siūlomas standartas taip pat padėtų gerokai sumažinti esamą netikrumo lygį, susijusį su turto ar išlaidų rūšimis, kurias galima pagrįstai priskirti prie aplinkosaugai naudojamo kapitalo. Tačiau dėl minėto suderinimo su ES taksonomija EESRK mano, jog reikia aiškių Komisijos gairių, kad investuotojai būtų skatinami investuoti į ES žaliąsias obligacijas ir projektus, darančius teigiamą poveikį aplinkai.

1.5. EESRK mano, kad toliau plėtojant žaliąsias obligacijas kaip turto klasę, visose valstybėse narėse būtina taikyti vienodą standartą, kuris būtų taikomas emitentams. Tačiau nereikėtų nuvertinti emitentų patiriamų sunkumų laikytis ES taksonomijos standartų. Labai tikėtina, kad jie pasvers išorės vertinimo proceso sąnaudas pagal naudą, kurią suteikia prieiga prie platesnės investuotojų bazės. Reikia stengtis, kad nesudarytų situacija, kai privatūs emitentai gali teikti pirmenybę alternatyvioms žaliosioms obligacijoms ir paprastesniems sertifikavimo procesams.

1.6. Be to, siūlomos ataskaitų teikimo ir reikalavimų laikymosi procedūros gali daryti neproporcingą finansinį poveikį MVĮ, kurioms ES žaliasis standartas gali atrodyti pernelyg apsunkinantis, ir taip atgrasyti jas nuo tolesnio augimo. To taip pat reikia vengti, todėl EESRK rekomenduoja priežiūros ir ataskaitų teikimo reikalavimų atžvilgiu laikytis pragmatiško požiūrio. Jei būtų išvengta pernelyg didelių apribojimų ir perteklinio reguliavimo, taip pat ir įmonių emitentų atveju, ES žaliųjų obligacijų standartą būtų lengviau įtvirtinti visose ES kapitalo rinkose. Mažinant ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro įmonės emitentės laikomos tokiais pat svarbiomis kaip ir Komisijos žaliųjų obligacijų emisija, todėl EESRK mano, kad reikia suvienodinti viešojo sektoriaus ir įmonių emitentų išleidžiamoms žaliosioms obligacijoms taikomus standartus.

1.7. Kalbant apie ne ES žaliųjų obligacijų emitentus, EESRK laikosi nuomonės, kad jų patekimas į ES kapitalo rinkas ir atvirkščiai turėtų būti grindžiamas taksonomijų suderinimu jurisdikcijose pasaulio mastu. EESRK nuomone, tai ypač svarbu, nes aplinkos, pavyzdžiui, klimato kaitos, problemų ES negali spręsti viena. Jei nebus rasta bendra pozicija dėl taksonomijos suderinimo su trečiosiomis šalimis, Komisijos siūlomas reglamentas dėl savanoriško žaliųjų obligacijų standarto greičiausiai netaps pasaulinės žaliųjų obligacijų rinkos standartu. Užtikrinant šią bendrą poziciją svarbų vaidmenį turėtų atlikti Tarptautinė tvaraus finansavimo platforma (IPSF), veikianti kaip politikos formuotojų dialogo forumas.

1.8. Galiausiai, EESRK palankiai vertina ES taksonomijos reikalavimą, kad investicijos atitiktų reikšmingos žalos nedarymo principą ir būtinausių apsaugos priemonių reikalavimus, atsižvelgiant į tai, kad ir toliau reikia teikti pirmenybę žaliajai pertvarkai, taip pat socialinei apsaugai ir žmogaus bei darbuotojų teisių apsaugai. Vis dėlto tai gali apriboti taksonomijos derinimo su trečiosiomis šalimis aprėptį, ypač jei tokios jurisdikcijos nesilaiko reikšmingos žalos nedarymo principo kriterijų, pavyzdžiui, teisės į kolektyvines derybas pripažinimo. Šiuo tikslu EESRK siūlo įsteigti specialų stebėsenos komitetą, kuris, dalyvaujant socialiniams partneriams, prižiūrėtų žaliųjų obligacijų rinkos dinamiką.

2. Bendrosios pastabos

2.1. 2021 m. liepos 6 d. Europos Komisija pasiūlė naują reglamentą dėl savanoriško Europos žaliųjų obligacijų standarto. Siūlomu reglamentu siekiama padaryti ES finansų sistemą tvaresnę, sukuriant „auksinį“ žaliųjų obligacijų standartą, kurį būtų galima palyginti su kitais rinkos standartais ir galbūt su jais suderinti.

2.2. Žaliųjų obligacijų standartas būtų atviras visiems žaliųjų obligacijų emitentams, įskaitant privačius, viešuosius ir valstybės skolos vertybinių popierių emitentus, ir apimtų ne ES emitentus.

2.3. Siūlomoje sistemoje būtų nustatytas savanoriškas standartas, pagal kurį įmonės ir valdžios institucijos galėtų naudoti žaliąsias obligacijas, kad kapitalo rinkose pritrauktų lėšų projektams finansuoti.

2.4. Standarte reikalaujama, kad emitentai visas emisijos pajamas paskirstytų veiklai, kuri atitinka ES taksonomijos reglamento – Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852⁽¹⁾ reikalavimus iki obligacijos termino pabaigos. Jame nustatyti aplinkos tikslai, atrankos kriterijai ir ekonominės veiklos rezultatų viršutinės ribos. Ekonominė veikla bus laikoma atitinkančia reikalavimus, jeigu: a) ja iš esmės prisidedama prie vieno ar kelių aplinkos tikslų įgyvendinimo; b) ja nedaroma reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams; c) ji yra suderinta su socialinėmis ir valdymo apsaugos priemonėmis.

2.5. ES žaliosios obligacijos padėtų spręsti ilgalaikių projektų (iki 10 metų trukmės) finansavimo klausimą, jei tokie projektai būtų suderinti su Taksonomijos reglamento aplinkos apsaugos tikslais.

2.6. ES žaliosioms obligacijoms būtų taikomas išorės vertinimas siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų pirmiau nurodytus reikalavimus, visų pirma projektų suderinimo su taksonomija reikalavimą. Pagal pasiūlymą išorės vertintojai būtų registruojami Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijoje ir jie turės nuolat atitikti registracijos sąlygas.

2.7. Jei po obligacijų emisijos pagal Taksonomijos reglamentą pasikeičia ES taksonomijos techninės patikros kriterijai, pagal pasiūlymą emitentams leidžiama anksčiau nustatytus kriterijus toliau taikyti dar penkerius metus. Tačiau EESRK laikosi nuomonės, kad, jeigu obligacija emisijos metu įvertinama kaip „žalioji“, pajamų paskirstymo taisyklės neturėtų būti keičiamos. Praktiškai, nors taksonomijos analizės kriterijai pasikeičia ir obligacija nebeatitinka naujų kriterijų, ji turėtų išlikti „žalioji“ visą laikotarpį iki termino pabaigos. Tai turėtų prisidėti prie žaliųjų obligacijų rinkų stabilumo.

2.8. Pasiūlymu taip pat siekiama sustiprinti investuotojų pasitikėjimą ir apsaugos priemones, taip pat sumažinti riziką, kad žaliosiomis obligacijomis finansuojamais projektais nebus pasiekta užsibrėžtų aplinkos apsaugos tikslų. Tokių obligacijų emitentų bus reikalaujama reguliariai teikti ataskaitas.

⁽¹⁾ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

2.9. Būtų privaloma parengti žaliųjų obligacijų informacijos suvestinę, kurioje išdėstyti galutiniai emisijos finansavimo tikslai, o registruotas išorės vertintojas, siekdamas užtikrinti, kad obligacijos atitiktų žaliųjų obligacijų standarto reikalavimus, atliktų šios suvestinės vertinimą prieš emisiją.

2.10. Žaliųjų obligacijų emitentai taip pat būtų įpareigoti skelbti metines ataskaitas, kuriose būtų nurodyta, kaip pajamos iš obligacijų emisijos yra derinamos su ES taksonomija.

2.11. Kai visos pajamos, gautos pardavus žaliąsias obligacijas, bus paskirstytos (o tai turi būti padaryta iki obligacijų termino pabaigos), emitentas privalės gauti „vertinimą po emisijos“. Tam tikriems emitentams (pvz., kai kurioms finansų įstaigoms) tai bus reikalavimas, kuris bus taikomas kasmet.

2.12. Taip pat bus reikalaujama paskelbti bent vieną ataskaitą apie bendrą obligacijų poveikį aplinkai.

3. Konkrečios pastabos

3.1. Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos Sąjungos žaliųjų obligacijų standarto teikiamas tuo metu, kai Europos Sąjungoje didėja žaliųjų obligacijų paklausa. Tačiau dabartinė žaliųjų obligacijų emisija ES vis dar sudaro tik 2,6 % visos ES obligacijų emisijos, todėl išlieka didelė augimo galimybė. Pavyzdžiui, 2021 m. antrąjį ketvirtį žaliųjų obligacijų emisija ES padidėjo maždaug 30 %, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2020 m., ir tai rodo augimo tendenciją šioje srityje ⁽²⁾.

3.2. Nepaisant to, vis didėja susirūpinimas dėl tikrosios naudos aplinkai, kurią teikia projektai, finansuojami iš tokių obligacijų emisijos, masto. Šiems susirūpinimą keliantiems klausimams apibūdinti naudojamas terminas yra „žalioji smegenų plovimas“, atspindintis kartais neaiškius aplinkos apsaugos kriterijus, susijusius su žaliosiomis obligacijomis finansuojamais projektais. Tai emitentams, norintiems susikurti reputaciją aplinkos srityje, sukelia patikimumo problemą, taip pat informacijos asimetriją investuotojams, kuriems *ex ante* gali būti sunku nustatyti aplinkos požiūriu tikrai tvarius projektus.

3.3. Problema kyla dėl to, kad žaliosios obligacijos yra tokios pačios kaip ir visos kitos obligacijos: skirtumas yra tas, kad pajamos iš žaliųjų obligacijų emisijos naudojamos projektui, kuris atitinka tam tikrus iš anksto nustatytus aplinkos apsaugos kriterijus. Įsipareigojimų neįvykdymo atveju, kaip ir leidžiant visas kitas obligacijas, investuotojas paprastai turi teisę pasinaudoti visu emitento balansu. Papildoma vertė investuotojui gaunama turint obligaciją, atitinkančią tvarumo arba aplinkos apsaugos tikslus. Tačiau problema ta, kad tvarios veiklos apibrėžtys įvairiose ES jurisdikcijose skiriasi. Todėl palyginti projektų poveikį įvairiose jurisdikcijose ir dažnai tarp valstybės narės regionų yra beveik neįmanoma.

3.4. Taip pat kyla klausimas dėl ataskaitų apie pajamų panaudojimą teikimo. Problemos, susijusios su emitentų atskleidimu ir informacijos apie pajamų panaudojimą perdavimu investuotojams, paprastai būna ryškesnės tose valstybėse narėse, kuriose didžioji dalis investicijų į mažo anglies dioksido kiekio technologijas bus reikalingos ateityje.

3.5. ES žaliųjų obligacijų standartu siekiama išspręsti šias problemas sukuriant skaidrumu ir priežiūra išsiskiriančią tvarką. Pagal tokią tvarką finansavimo reikalavimus atitiktų tik tie projektai, kurie yra suderinti su ES tvarios veiklos taksonomija, o emitentai turėtų pateikti papildomos informacijos emisijos metu ir vėliau, reguliariai teikdami ataskaitas apie pajamų panaudojimą ir jų poveikį. Be to, patvirtinti ES žaliąją obligaciją galės tik Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) prižiūrimi išorės vertintojai. Tačiau EESRK įspėja, jog reikia vengti rinkos koncentracijos, kad išorės vertintojų sąnaudos būtų kontroliuojamos. Pavyzdžiui, konkurenciją šioje srityje gali paskatinti paprastas ir sklandus registracijos procesas – tai nepakenktų vertintojų žinioms ar darbo kokybei.

3.6. ES žaliųjų obligacijų standartas taip pat gali duoti didelės ekonominės naudos tiek emitentams, tiek investuotojams. Šiuo metu dėl problemų, susijusių su patikimumu ir informacijos asimetriją, visi susiję subjektai patiria papildomų išlaidų: emitentai siekia savo kredencialų pripažinimo įvairiais brangiai kainuojančiais veiksmais, įskaitant brangias išorės vertinimo procedūras ir aktyvesnę ataskaitų teikimą, o kai kurie investuotojai deda papildomas pastangas siekdami kompetentingai nustatyti tinkamas tvaraus investavimo galimybes. Siūlomomis ES žaliosiomis obligacijomis būtų sukurtas universalus, patikimas ir supaprastintas žaliųjų obligacijų išleidimo mechanizmas, kuo labiau sumažinant informacijos asimetriją ir kartu teikiant didelę naudą pagal šį standartą veikiančių emitentų reputacijai.

⁽²⁾ Klimato obligacijų iniciatyva (angl. *Climate Bonds Initiative*) (2021). Žaliųjų obligacijų emisijos pasiskirstymas regionuose pagal emisijos dydį.

3.7. Europos žaliosios obligacijos, suderintos su ES taksonomijos reglamentu, puikiai tinka finansuoti ekonominei veiklai, kuria remiamas perėjimas prie tvaresnės ir nuo iškastinio kuro nepriklausomos ekonomikos. Žaliosioms obligacijoms vertėtų teikti visišką pirmenybę ir turėtų būti sukurtos atitinkamos paskatos, kad ES finansų sistema iš tikrųjų taptų „žalioji“.

3.8. Šis pasiūlymas taip pat leistų ES įsikūrusioms įmonėms išleisti Europos žaliąją obligaciją tam, kad jos galėtų įsigyti arba sukurti su ES taksonomija suderintą turtą, pavyzdžiui, pastatyti naują efektyviai energiją vartojantį pastatą. Taigi tai leistų bendrovėms padidinti savo su taksonomija suderinto turto dalį. Tačiau reiktų atsižvelgti ir į susijusią socialinę kainą, įskaitant kolektyvinį atleidimą iš darbo.

3.9. Siūlomas standartas taip pat padėtų gerokai sumažinti esamą netikrumo lygį, susijusį su turto ar išlaidų rūšimis, kurias galima pagrįstai priskirti prie aplinkosaugai naudojamo kapitalo, dėl pirmiau minėto suderinimo su ES taksonomija, ir taip padidintų pasitikėjimą žaliųjų obligacijų rinka ir šioje besiformuojančioje srityje padėtų toliau skatinti augimą ir investicijas bei žaliųjų finansų integravimą. Laikui bėgant ES žaliųjų obligacijų standartas gali tapti veiksmingas, tačiau reikia Komisijos gairių, kad investuotojai būtų nukreipiami į aukštesnės kokybės obligacijas ir projektus, kurie iš tikrųjų daro teigiamą poveikį aplinkai, taip pat sukurti naują turto klasę ES kapitalo rinkoje. Tokių gairių sukūrimo perspektyva yra dar viena priežastis, dėl kurios šis pasiūlymas yra sveikintinas.

3.10. Atsižvelgiant į tai, žaliosios obligacijos taptų pagrindiniu elementu visoje ES finansuojant perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų. Žaliųjų obligacijų trukmė paprastai yra ilga, o kapitalas grąžinamas pasibaigus obligacijos terminui, kaip reikalaujama didelių infrastruktūros projektų atveju. Nors ES žaliosios obligacijos žyma būtų naudojama savanoriškai, investuotojai visapusiškai skatinami ja naudotis tada, kai jie siekia sutelkti kapitalą projektams, duodantiems akivaizdžios naudos aplinkai. Tai jau savaime yra svarbus pranašumas, tačiau pagrindinis privalumas yra pats standartas, kuris yra žaliojo turto lyginamasis indeksas kapitalo rinkoje. Tikimasi, kad jis padės toliau kurti žaliąsias obligacijas kaip turto klasę, kad investuotojai galėtų nustatyti pelningumo kreivę, būdingą žaliesiems skolos vertybiniais popieriams. Jei visose valstybėse narėse būtų priimtas vienodas standartas, kuris būtų taikomas emitentams, žaliųjų obligacijų fondai ir bankų teikiamos žaliosios paskolos galėtų padėti sutelkti papildomų lėšų, kad būtų lengviau pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų. Tam palankias sąlygas sudarytų ir prielaida, kad žaliųjų paskolų kainodara yra pakankamai pagrįsta.

3.11. ES žaliosios obligacijos taip pat galėtų tapti žaliųjų obligacijų lyginamuoju indeksu už ES ribų esančiose rinkose, kaip ir mažmeninių investicinių fondų atveju. Iš tiesų ES šioje srityje yra išitvirtinusi kaip pasaulinė lyderė (2020 m. ES įmonių ir viešojo sektoriaus institucijų emisijos dalis pasaulyje sudarė 51 %), o žaliųjų obligacijų standartas suteiktų ES investuotojams daugiau tvaraus finansavimo galimybių visose tarptautinėse rinkose.

3.12. Nustatyti žaliųjų obligacijų standartą yra labai svarbu. Tačiau nereiktų nuvertinti emitentų patiriamų sunkumų laikytis ES taksonomijos standartų. Labai tikėtina, kad jie pasvertų ilgo Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) tvirtinamo ir prižiūrimo išorės vertinimo proceso sąnaudas ir sudėtingumą pagal naudą, kurią suteikia prieiga prie platesnės investuotojų bazės. Taigi privatūs emitentai gali teikti pirmenybę alternatyvioms žaliosioms obligacijoms ir paprastesniems sertifikavimo procesams. Šie ataskaitų teikimo ir reikalavimų laikymosi procesai taip pat gali daryti neproporcingą finansinį poveikį MVĮ, kurioms ES žaliąsias standartas gali atrodyti pernelyg apsunkinantis, ir taip atgrasyti jas nuo tolesnio augimo. Patirtis, susijusi su ES masto kapitalo rinkos produktais, kurių pardavimai neteikė daug vilčių, gali paaikškinti galimą susidomėjimą ES žaliosiomis obligacijomis.

3.13. Todėl būtina, kad ES priežiūros institucija žaliųjų obligacijų standartą įgyvendintų kuo pragmatiškiau. Nors pagal priemonę „Next Generation ES“ per ateinančius trejus metus Komisija bus pagrindinė žaliųjų obligacijų emitentė, išleisianti jų už 250 mlrd. EUR, o valstybės narės žaliųjų obligacijų išleis iš viso už maždaug 80 mlrd. EUR, negalima sumenkinti privačiojo sektoriaus vaidmens leidžiant žaliąsias obligacijas. Jei būtų išvengta pernelyg didelių apribojimų ir perteklinio reguliavimo, taip pat ir įmonių emitentų atveju, ES žaliųjų obligacijų standartą būtų lengviau įtvirtinti visose ES kapitalo rinkose. Tačiau būtina laikytis atsargumo principo. Pagal pasiūlymą valstybių narių viešojo sektoriaus išleistoms žaliosioms obligacijoms nebūtų taikomas šiame pasiūlyme numatytas išorės vertinimas. Nors viešojo sektoriaus emitentams vis tiek reiktų atsiskaityti investuotojams į obligacijas, atsižvelgiant į valstybių narių įsipareigojimus pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų, toks įsipareigojimas būtų užtikrintas visuotiniu ES žaliųjų obligacijų standarto taikymu. Kita vertus, leidus leisti dviejų rūšių žaliąsias obligacijas (vieną – viešajam sektoriui ir antrą – įmonėms emitentėms), galiausiai gali būti nustatyti bent du skirtingi standartai.

3.14. Kitas klausimas, kurį reikia spręsti, yra tas, kaip ne ES žaliųjų obligacijų emitentams sudaryti sąlygas patekti į ES kapitalo rinkas ir atvirkščiai, todėl reikia pasaulio mastu suderinti taksonomijas jurisdikcijose. Atsižvelgiant į tai, svarbu remtis Tarptautine tvaraus finansavimo platforma kaip politikos formuotojų dialogo forumu, kurio bendras tikslas – padidinti privataus kapitalo, skiriamo aplinkos požiūriu tvarioms investicijoms, kiekį. Galutinis šios platformos tikslas – palengvinti privataus kapitalo telkimą, nukreipiant jį į aplinkos požiūriu tvarias investicijas. Todėl Tarptautinėje tvaraus finansavimo platformoje sudaromos sąlygos daugiašaliam politikos formuotojų dialogo forumui, siekiant padėti investuotojams nustatyti ir išnaudoti tvaraus investavimo galimybes, kurios iš tikrųjų padėtų siekti klimato ir aplinkos apsaugos tikslų. Šiame forume turėtų būti diskutuojama ir susitariama dėl taksonomijų suderinimo.

3.15. Kaip jau minėta, ESMA, kaip ES kapitalo rinkos priežiūros institucija, atliktų itin svarbų vaidmenį užtikrindama, kad siūlomi standartai būtų taikomi kuo pragmatiškai. Tam ji turėtų ugdyti įgūdžius ir stiprinti savo, kaip ES žaliųjų obligacijų vertintojų priežiūrėtojos, gebėjimus. Komisija nustato kvalifikacijos ir skaidrumo kriterijus, kurie yra tvirtas ESMA veiklos pagrindas. Kadangi ESMA stiprina savo gebėjimus, mūsų nuomone, ji galėtų laiku padėti savo partneriams už ES ribų taikyti panašius standartus ir taip sudaryti palankesnes sąlygas ES investuotojams patekti į besiformuojančias rinkas.

3.16. Kitas dalykas, kurį reikia apsvarstyti, yra tai, kad, norint pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio ES ekonomikos, reikės gerokai daugiau lėšų, nei numatyta pagal priemonę „Next Generation ES“. Privatusis sektorius jau atlieka tam tikrą vaidmenį šioje pertvarkoje, tačiau reikia daug daugiau. Taigi siūlomu ES žaliųjų obligacijų standartu būtų ne tik sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam finansavimui kapitalo rinkose, bet ir toliau plėtojama žaliųjų obligacijų rinka ir telkiami papildomi emitentai. Galiausiai, siūlomas žaliųjų obligacijų standartas sustiprintų potencialių emitentų bei investuotojų reputaciją ir jų išsipareigojimą siekti darnaus vystymosi ir aplinkos apsaugos tikslų, t. y.: klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos, tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, perdirbimo, atliekų prevencijos, taršos prevencijos bei kontrolės ir sveikų ekosistemų apsaugos. Šitai atitinkami aplinkos politikos ir socialiniai tikslai taptų bet kokios įmonės strategijos dalimi. Be to, skatinant finansinių produktų žymėjimą ES ekologiniu ženklu, kartu mažinant biurokratizmą, būtų galima padėti privačioms įmonėms nusistatyti tokią strategiją.

3.17. EESRK tikisi, kad ilgainiui investuotojai pasirinktų ES žaliųjų obligacijų standartus, nes taip būtų užtikrinama, kad lėšos bus naudojamos pagal taksonomiją, o tai savo ruožtu supaprastintų ataskaitų teikimo reikalavimus investuotojams. Todėl turėtų būti siekiama priimti siūlomą žaliųjų obligacijų standartą visoje ES, tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuje.

3.18. Šiuo atžvilgiu EESRK palankiai vertintų esamų žaliųjų obligacijų tęstinumą pagal siūlomą standartą ir galimą tokių standartų taikymą priemonės „Next Generation ES“ obligacijoms. EESRK yra tvirtai įsitikinęs, kad su taksonomija suderintos žaliosios obligacijos padėtų siekti aplinkos apsaugos tikslų. Be to, tikimės, kad ES žaliųjų obligacijų standartas padidins investuotojų susidomėjimą tokiomis investicijomis ir prisidės prie tolesnės žaliųjų obligacijų rinkos plėtotės. Nors tai gera žinia emitentams ir investuotojams, EESRK išpėja dėl anksčiau minėtų iššūkių.

3.19. Judant pirmyn ir darant prielaidą, kad pasiūlymas bus priimtas toks, koks yra, būtų įdomu įvertinti: i) koku mastu investuotojai ES viduje ir už jos ribų reikalautų, kad emitentai derintųsi prie siūlomų standartų, arba ar dėl pasiūlymo atsirastų skirtumų tarp ES ir kitų pasaulio šalių žaliųjų obligacijų rinkos; ii) kokį poveikį siūlomas ES žaliųjų obligacijų standarto įgyvendinimas turėtų žaliųjų obligacijų rinkai ES viduje ir už jos ribų.

3.20. EESRK nuomone, tai ypač svarbu, nes aplinkos, pavyzdžiui, klimato kaitos, problemų ES negali spręsti viena. Jei nebus rasta tam tikra bendra pozicija dėl taksonomijos suderinimo su trečiosiomis šalimis, Komisijos siūlomas reglamentas dėl savanoriško žaliųjų obligacijų standarto greičiausiai netaps pasaulinės žaliųjų obligacijų rinkos standartu. Dėl to kapitalo rinkos susiskaidytų, o trečiųjų šalių emitentai galbūt nesilaikytų Komisijos pasiūlytų standartų. Tai gali stabdyti srautą lėšų, reikalingų didžiulėms aplinkosaugos problemoms, visų pirma susijusioms su klimato kaita, spręsti.

3.21. Galiausiai, EESRK palankiai vertina ES taksonomijos reikalavimą, kad investicijos atitiktų reikšmingos žalos nedarymo principą ir būtinausių apsaugos priemonių reikalavimus, atsižvelgiant į tai, kad ir toliau reikia teikti pirmenybę žaliajai pertvarkai bei socialinei apsaugai ir žmogaus bei darbuotojų teisių apsaugai. Vis dėlto tai gali apriboti taksonomijos derinimo su trečiosiomis šalimis apimtį, ypač jei tokios jurisdikcijos neatitinka reikšmingos žalos nedarymo principo kriterijų, pavyzdžiui, teisės į kolektyvines derybas pripažinimo. Šiuo tikslu EESRK siūlo įsteigti specialų stebėsenos komitetą, kuris, dalyvaujant socialiniams partneriams, prižiūrėtų žaliųjų obligacijų rinkos dinamiką.

Briuselis, 2021 m. gruodžio 8 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė*
Christa SCHWENG
